

محاصره شدن پیامبر(ص)

محاصره شدن پیامبر(ص) و بنی هاشم در شعب ابی طالب در سال هفتم بعثت...

محاصره شدن پیامبر(ص) و بنی هاشم در شعب ابی طالب در سال هفتم بعثت مشرکان مکه، به ویژه قریشیان که بیشترین نفوذ و موقعیت اجتماعی و اقتصادی این شهر مهم زیارتی و عبادی را بر عهده داشتند، دشمنی های فراوانی با ظهور اسلام و شخص پیامبر اکرم(ص) نموده و زندگی مسلمانان را بسیار سخت و توان فرسا کردند.

بدین جهت، پیامبر خدا(ص) ناچار شد گروهی از مسلمانان را به کشور حبشه، در آن سوی دریای سرخ (بحر احمر) اعزام کند، تا در پناه نجاشی، سلطان بی آزار و رعیت پرور آن قرار گیرند و از آزار و اذیت های قریشیان در امان مانند.

هر چه بر تعداد مسلمانان افزوده و زمینه هدایت آنان فراهم می گردید، بغض و کینه مشرکان افزوده می شد. به خصوص آن گاه که حضرت حمزه بن عبدالمطلب و حضرت ابوطالب بن عبدالمطلب، دو تن از عموهای معروف پیامبر(ص) که دارای شهرت، اعتبار و قدرت بودند، به آن حضرت ایمان آورده و پشتیبانی وی را به طور رسمی و علنی بر عهده گرفتند، دهشت بزرگی مشرکان قریش را فرا گرفت و آنان را برای حفظ قدرت و شوکت شیطانی خویش به عکس العمل های ناجوانمردانه واداشت.

سران قریش در نشستی، در "دارالندوه" [مجلس اعیان قریش] موقعیت قوم و قبیله خویش و گسترش روز افزون اسلام را مورد بحث و بررسی قرار داده و سرانجام تصمیم به محاصره اقتصادی و اجتماعی پیامبر(ص) و پشتیبانان و پیروانش گرفتند. آنان، پیمان نامه ای به خط "منصور بن عکرمه" و امضای صاحب نفوذان و ریش سفیدان طایفه ها و قبیله های مهم مکه نوشتند و آن را در داخل خانه خدا [کعبه معظمه] آویختند و سوگند یاد کردند که تا از پای در آوردن پیامبر(ص) و یارانش، به آن پای بند باشند.

مضمون پیمان نامه ظالمانه قریش به شرح ذیل بود:

1- هر گونه معاشرت با مسلمانان و ارتباط با پیامبر(ص) ممنوع است.

2- خرید و فروش کالا و مواد غذایی و هر گونه معاملات اقتصادی با آنان ممنوع است.

3- در تمام رویدادها، باید از مخالفان اسلام و دشمنان رسول خدا(ص) پشتیبانی گردد.

قریش متعصب، با انعقاد این پیمان نامه، مسلمانان و حامیان آنان را کاملاً منزوی کرده و آنان را در تحت فشار اقتصادی و اجتماعی قرار دادند و خطری جدی برای رسول خدا(ص) به وجود آوردند.

حضرت ابوطالب(ع)، عموی پیامبر خدا(ص) که سیادت و بزرگی طایفه بنی هاشم و اولاد و احفاد عبدالمطلب(ع) را بر عهده داشت، از پیمان نامه ننگین قریش ناراحت و شگفت زده شد و ماندن در مکه را به مصلحت پیامبر(ص) و مسلمانان و حامیانشان ندانست و به ناچار دستور داد که تمامی فرزندان عبدالمطلب و نوادگان وی و افراد طایفه بنی هاشم برای حفظ جان رسول خدا(ص) و در امان ماندن از کید و کین قریش، از مکه خارج شده و در شعبی که در میان بلندی های اطراف مکه قرار داشت، نقل مکان کنند.

تمامی بنی هاشم و فرزندان عبدالمطلب، چه آنانی که مسلمان شده و چه آنانی که هنوز توفیق اسلام و ایمان نیافته بودند، فرمان ابوطالب(ع) را گردن نهاده و از مکه به شعب، که بعدها به شعب ابی طالب(ع) معروف گردید، نقل مکان کرده و با برپایی چادر و خیمه های عربی، زندگی جدیدی را آغاز کردند. در میان آنان، تنها ابولهب (یکی از عموهای پیامبر ص) با آنان مخالفت ورزید و با قریش همراه و هم داستان شد و در مکه باقی ماند و راه خود را از سایر بنی هاشم جدا کرد. وی تا آخر عمر، بر کفر و شرک خود باقی ماند و سوره ای از قرآن مجید در نکوهش او و همسرش نازل گردید و سرانجام با خواری و پستی تمام در مکه به هلاکت رسید.

بنی هاشم، به مدت سه سال در آن درّه خشک، با نهایت عسرت و تنگدستی به سر بردند و جز در ایام حج و ماه های حرام که در سراسر حجاز و جزیره العرب آتش بس و امنیت نسبی برقرار بود، نمی توانستند از آن شعب خارج شده و با دیگران ارتباط و رابطه ای داشته باشند.

در این مدت، پیامبر(ص) و همسرش خدیجه کبری(س) تمامی دارایی های خود را از دست دادند، ولی به راه خویش ادامه داده و در برابر ناجوانمردی های قریش، مقاومت نمودند.

سرانجام جبرئیل امین به پیامبر(ص) وحی نمود که موریانه ای، پیمان نامه قریش را جویده و آن را از بین برده است.

پیامبر(ص) این خبر آسمانی و مسرت بخش را به اطلاع عمویش ابوطالب(ع) رسانید و ابوطالب(ع) با خوش حالی از شعب خارج شد و به سوی سران قریش رفت و خبر غیبی برادرزاده اش را به اطلاع آنان رسانید و آنان را بهت زده کرد.

سران قریش گفتند: اگر برادرزاده ات راست گفته باشد، ما از آن عهدنامه چشم پوشی کرده و به دشمنی با او پایان می دهیم.

آنان، در کعبه را گشوده و پیمان نامه را باز کردند، ولی همان طوری که رسول خدا(ص) خبر داده بود، جز کلمه "بسمک اللهم" چیزی از آن باقی نماند و همه صحیفه را موریانه خورده بود. این امر، موجب اختلاف و دو دستگی سران قریش شد.

عده ای بر ادامه دشمنی اصرار ورزیده و عده ای اظهار پشیمانی نمودند، ولی به هر حال، آن پیمان نامه را ملغی کردند و طایفه خوش نام بنی هاشم و مسلمانان صبور، پس از سه سال تحمل رنج و سختی، به رهبری پیامبر(ص) از شعب بیرون آمده و راهی خانه و منازل خود شدند.